

Rashtrasant Tukadoji Maharaj, Nagpur Univeristy, Nagpur

B.A. (Final) Semester – VI

Indian Economy-II

Unit I- Economic Development and Growth

Meaning Of Economic Development And Factors Affecting Economic Development, Indicators And Measurement Of Economic Development, Concept Of Sustainable Development,- Definition, Background, Issues , Objectives and Goals , Human Development Index and its components, Gender Development Index, Multidimensional Poverty Index Concept Of Inclusive Growth- need ,elements of inclusive growth, Impact and Challenges of Inclusive growth in Indian Economy..

Unit II- Planning and Policy

Meaning and Definition, Objectives, Broad achievement and failures of five year plans, NITI (National Institution for Transforming India) Aayog - Objectives, Structure. Regional planning, Features of Current Economic Survey of India, Special Economic Zone (SEZ) - Definition, Objectives and its impact on Indian Economy. Concept of Economic Reforms in India.

Unit III- Public Finance

Meaning, Nature, Scope and Importance of Public Finance, Source of Public Revenue, Indian Tax Structure, Classification of Taxes, Shifting And Incidence of Taxes. Features of Indian Tax System. Goods and Services Tax (GST), Meaning And Types of Public Debt, Problems of Public Debt, Meaning of Budget,. Concept of Deficit: Revenue, Fiscal and Primary Deficit. Gender Budgeting, Features of Current Year Budget, Latest Finance Commission – Centre-State Conflicts.

Unit IV- International Trade

India's Foreign Trade, Trends in Export and Imports, Composition and Direction of Indian Foreign Trade, Multilateral and Bilateral trade of India, India's Free Trade and Preferential Trade Agreements and its impact on Indian Economy, BRICS and its impact on Indian Economy. India and World Trade Organization, Balance of Payments, Export Promotion, Export- Import Policy, Foreign Direct Investment. Foreign Portfolio Investment, Multinational Corporations

भारतीय अर्थव्यवस्था-२

युनिट एक - आर्थिक विकास आणि वाढ

आर्थिक विकासाचा अर्थ आणि त्यावर परिणाम करणारे घटक आणि आर्थिक विकासाचे निर्देशक आणि मोजमाप करणारे घटक. शाश्वत विकास : संकल्पना, व्याख्या, उद्दिष्टे आणि ध्येय. मानवी विकास निर्देशांक आणि त्याचे घटक. सर्वसमावेशक वृद्धी: गरज व घटक. भारतीय अर्थव्यवस्थेत सर्वसमावेशक वृद्धीचे परिणाम आणि आव्हाने.

युनिट दोन - भारताचे आर्थिक नियोजन आणि धोरण

योजना : अर्थ, व्याख्या आणि उद्दिष्टे. विस्तृत कामगिरी आणि पंचवार्षिक योजनांचे अपयश. नीती आयोग: (National Institution for Transforming India) उद्दिष्टे आणि रचना. प्रादेशिक नियोजन. वर्तमान भारतीय अर्थशास्त्र सर्वेक्षणाची वैशिष्ट्ये. विशेष आर्थिक क्षेत्र (SEZ) : अर्थ, व्याख्या आणि सेझचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव.

युनिट तिसरा - सार्वजनिक वित्त

सार्वजनिक वित्त : अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती . सार्वजनिक महसूलाचे स्रोत. भारतीय कर संरचना, करांचे वर्गीकरण, करांचे स्थलांतर आणि घटना. भारतीय कर प्रणालीची वैशिष्ट्ये . वस्तू व सेवा कर (GST). सार्वजनिक कर्ज : अर्थ, प्रकार आणि समस्या. चालू वर्षाच्या अर्थसंकल्पाची वैशिष्ट्ये. तूट संकल्पना: महसूल, वित्तीय आणि प्राथमिक लिंग अर्थसंकल्प.

युनिट चौथा - आंतरराष्ट्रीय व्यापार

भारताचा विदेश व्यापार. निर्यात आणि आयातीमधील प्रवृत्ती. निर्यात संवर्धन धोरण. भारतीय विदेशी व्यापाराची दिशानिर्देश आणि रचना. भारताचा बहुपक्षीय आणि द्विपक्षीय व्यापार. भारत मुक्त व्यापार आणि प्राधान्यकृत व्यापार करार आणि त्याचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर परिणाम. ब्रिक्स आणि त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम. भारत आणि जागतिक व्यापार संघटना, थेट परकीय गुंतवणूक. बहुराष्ट्रीय निगम.

